

אישה נבונה

קירגיזיה

חי פעם חאן בשם סאריבאי. הוא היה זקן אך בן לא היה לו ולא היה לו למי לרשת את ארצו. לפני מותו קרא לאנשיו ואמר להם:
"החבר הטוב ביותר שלי הוא הבז הלבן שלי. אחרי מותי הוא יישב שלושה ימים במקומו, לא יאכל ולא

ישתה. ביום הרביעי תאכילו אותו ותשחררו, אבל תעקבו לאן הוא יעוף. האיש שעליו הוא ירד יהיה לחאן, היורש שלי.

עברו ימים אחדים והחאן הזקן מת. הבז הלבן לא אכל ולא שתה שלושה ימים וביום הרביעי שחררו אותו. הוא עף גבוה לשמיים ואחר כך ירד על כתפו של רועה צעיר.
אנשי החאן הצעירים אמרו:
"לא יתכן שרועה פשוט יהיה לחאן שלנו."

"הוא צעיר מדי להיות חאן."

"לא יכול רועה לשלוט בארץ."

אבל אז אמרו הזקנים:

הבטחתם לסאריבאי למנות לחאן את

מי שהבז יבחר. הוא ירד על כתפו של

רועה. אז הרועה צריך להיות לחאן

שלנו."

והרועה נעשה לחאן.

עברו ימים והחאן שלט, אך לא

התחתן. ופעם באו אליו זקני העדה

וביקשו שיתחתן.

"זכור את סאריבאי" אמרו "הוא מת

ללא יורש. כך עלול להיות גם לך."

החאן הסכים.

"טוב" אמר "הביאו אלי נערות

מתאימות. אני אשאל אותן שלוש

שאלות. זו שתענה נכונה תהיה

לאשתי."

הביאו לפני החאן נערות רבות. הוא

יצא אליהן ושאל שלוש שאלות:

"מה המרחק בין מזרח ומערב? מה

המרחק בין השמיים והארץ? מה

המרחק בין האמת והשקר?"

החאן נתן לנערות שלושה ימים כדי

לתת לו תשובה, ואמר להן לבוא אליו
כל יום כדי למסור את מה חן ניחשו
במשך יום קודם.

עברו שלושה ימים אבל אף אחת
מהנערות לא פתרה את החידות של
החאן. ביום השלישי כשהיו בדרכן
ליורטה של החאן הן פגשו נערה
ענייה שאספה זרדים להסקה.
"מדוע אתן הולכות כבר שלושה ימים
ליורטה של החאן?" שאלה אותן
הנערה.
"זה לא עניינך" ענו בגסות הנערות

"תמשיכי לאסוף זרדים."
אבל הייתה ביניהן אחת, טובת לב,
שסיפרה לנערה ענייה על השאלות
של החאן. ואז הנערה רצתה ללכת
אתן גם היא ולבוא לפני החאן.
האחרות צחקו ממנה ומבגדיה
המרופטים ולא רצו להסכים לה, אך
אחרי ויכוחים ארוכים נתנו לה
להצטרף אליהן.
באו הנערות לחאן והוא שאל:
"נו, מי מהן יכולה לתת לי תשובות
לשאלות שלי?"

ומגיעה למערב בערב של אותו היום.
בין השמיים והארץ מרחק של מבט
אחד. תרים את עיניך ותראה את
השמיים, תוריד אותן, תראה את
הארץ. ובין האמת והשקר מרחק כמו
בין אוזן לעין. האוזן שלנו שומעת
שקרים רבים, אבל העין תמיד רואה
את האמת."
החאן הופתע מחכמת הנערה הענייה
אך החליט לשאול אותה עוד:
"את באמת חכמה, אך תגידי לי עוד
מה זו בושה, מה זה עצבות ומה זה

כולן שתקו. ורק הנערה הענייה
אמרה:
"חאן, החידות שלך פשוטות. בין
מזרח למערב מרחק של יום אחד, כי
השמש יוצאת לדרך בבוקר במזרח

צער?"

הנערה חשבה רגע וענתה:

"אכן אני יודעת, חאן - בושה זו

גניבה, עצבות זה מחסור, צער זו

מוות."

"נכון" אמר החאן "ענית יפה לחידות

שלי! את הנערה הנבונה ביותר

שבארצנו ואני רוצה שתהי לאשתי."

הוא ציווה להלביש אותה בבגדים

יפים ולקרוא לאנשים לטכס החתונה.

וכך נערה ענייה הייתה לאשת החאן.

היא עזרה לחאן בעצות טובות והחאן

כמעט תמיד הקשיב לה, אך ביקש

שאת העצות תיתן רק לו ולא למישהו

אחר, וכך היא הבטיחה.

אך פעם אחת פנה אליה אחד

החייילים שעמד למשפט והיה בסכנת

עונש מוות. היא ריחמה עליו, הפרה

את הבטחתה לחאן ויעצה לחייל איך

להתגונן בדין.

"אך זכור ואל תספר לאיש שיעצתי

לך" אמרה לו.

אלא שהחאן חשד מיד שאשתו יעצה

לחייל ושאל:

"מי יעץ לך לענות כך? ענה כי אחרת

אדון יוציאו אתך להורג!"

החייל נבהל והודה שקיבל עצה

מאשת החאן.

החאן כעס, בא לאשתו ואמר לה:

"לא עמדת בהבטחתך ולכן אינני יכול

לראות בך אישה נאמנה. עזבי את

ביתי ואת העיר שלנו וסעי לאן

שתרצי. אני מרשה לך לקחת אתך

רק את מה שאת אוהבת ביותר."

"טוב" אמרה האישה "אעזוב, אבל

תרשה לי עוד פעם אחד לכבד אתך

בארוחת."

החאן הסכים והם ישבו לאכול ביחד.

האישה הכינה ארוחה טובה ויין חזק

והתחילה להאכיל ולהשקות את

בעלה. החאן שתה הרבה ובסוף

נרדם. ואז היא ציוותה להכין סוס

טוב, לקחה את בעלה הישן ורכבה

אתו מהעיר.

אחרי מספר שעות הם הגיעו לעיר

אחרת. החאן התעורר, הביט סביב

וראה שהוא נמצא במקום זר ואשתו

יושבת לידו.

הוא נבהל ושאל אותה:

"מה את רוצה לעשות בי?"

"בעלי" ענתה האישה "אמרת לי

לעזוב את הבית ואת העיר שלנו, אך

הרשית לי לקחת את הדבר שאני

אוהבת ביותר. כך גם עשיתי. עזבתי

את ביתך ואת העיר, אבל לקחתי

אותך אתי, כי אותך אני אוהבת יותר

מכל דבר אחר בעולם."

החאן לא יכול לומר דבר. הוא ביקש

את סליחתה על הרוגז שלו, חזר

איתה הביתה ומאז התייחס אליה עם

עוד יותר כבוד והקשיב לעצותיה

ודעותיה.